

WIEDZA NA WAGĘ BEZPIECZEŃSTWA

Stan oświetlenia pojazdów poruszających się po polskich drogach powoduje wiele zastrzeżeń i narzekań. W nocy dochodzi do kilkakrotnie większej liczby wypadków w przeliczeniu na jeden pojazd w ruchu niż za dnia, a wypadki te są znacznie poważniejsze w skutkach. Nie wszyscy wiedzą, że większość współczesnych pojazdów oferuje dobre oświetlenie za niewygórowaną cenę. Trzeba tylko o nie zadbać oraz dostosować technikę jazdy do możliwości świateł.

Widzieć i być widocznym, znaczy być bezpiecznym na drodze. To motto, które winno przyświecać wszystkim uczestnikom ruchu drogowego, szczególnie podczas zbliżającej się pory jesienno-zimowej, kiedy szybciej zapada zmrok, a widoczność na drogach bywa ograniczona przez warunki pogodowe. Pamiętajmy, że widoczność uzależniona jest także od stanu technicznego pojazdu, co przekłada się nie tylko na nasz komfort postrzegania otoczenia, ale również na bezpieczeństwo innych uczestników ruchu drogowego.

Co ciekawe, jakość oświetlenia może być dość niska, ale pozostanie nie wykryta jako choćby pośrednia przyczyna wypadku. Umyka też uwadze kierowcy. Pytanie, czy decydując się na podróż samochodem po zapadnięciu zmroku musimy podejmować ryzyko? Często nie mamy wyboru, zwłaszcza gdy dzień jest krótki, a do pracy czy szkoły trzeba dojechać i wrócić.

Problem ze światłami ma dwojaką naturę. Pierwsza z nich to niedoskonałe przepisy i wymagania, których początki sięgają 1958 roku. Obecnie na pojazdach mogą funkcjonować równoprawnie cztery różne klasy oświetlenia o zróżnicowanych właściwościach: tradycyjne, halogenowe, ksenonowe, oraz nowoczesne systemy adaptacyjnych świateł mijania (AFS) i drogowych (ADB), przy czym możliwe jest stosowanie w reflektorach także nowoczesnych diod LED. Paradoksem jest, że właściciel najtańszych świateł, które też najmniej oślepiają, widzi najgorzej, a ponadto może być znacznie silniej oślepiany światłami wyższych generacji. Optymistyczne jest to, że większość współczesnych pojazdów oferuje dobre oświetlenie za niewygórowaną cenę. Trzeba tylko o nie zadbać oraz dostosować technikę jazdy do możliwości świateł. Trzeba wiedzieć, że na rynku oprócz żarówek dobrej jakości są dostępne żarówki nieprawidłowe, czego nie można stwierdzić wzrokiem, a co może mieć wpływ na oświetlenie i oślepianie. Istotny jest też problem jakości zamienników lamp, ponieważ brakuje prostej możliwości zweryfikowania ich jakości.

Drugi aspekt dotyczy niewystarczającej wiedzy na temat działania reflektorów: jak sprawdzać ich skuteczność, jak o nie dbać i je serwisować, aby droga była maksymalnie oświetlona, a przy tym by nie oślepiać kierowców nadjeżdżających z przeciwnika. I nie chodzi tu jedynie o prawidłowe ustawienie świateł, skądinąd bardzo ważne. Ważne jest jak dostosować sposób jazdy do rzeczywistych możliwości świateł, aby nie stwarzać zagrożenia dla siebie i innych uczestników ruchu. Pojawia się bardzo realne pytanie praktyczne, gdy kierowca używa tylko reflektorów swojego pojazdu, z jakiej odległości jest w stanie zauważyć przeszkodę i odpowiednio zareagować, zwłaszcza gdy dodatkowo narażony jest na oślepianie światłami pojazdów nadjeżdżających z przeciwnika. Duże znaczenie ma w tym przypadku korektor pochylenia świateł. To przełącznik na desce rozdzielczej samochodu, o którym wielu kierowców w ogóle nie używa, a wśród pozostałych niemało jest takich, którzy używają go nieprawidłowo.

By wspierać służby odpowiedzialne za kontrolę stanu technicznego pojazdów, w obszarze bezpieczeństwa w ruchu drogowym, Instytut Transportu Samochodowego zorganizował pilotażowe szkolenie dla szerokiej grupy policjantów m.in. z Komendy Głównej, Komendy Stołecznej i Komend Wojewódzkich. Celem szkolenia było zwrócenie uwagi na istotne kwestie związane z prawidłowym używaniem i eksploatacją

oświetlenia w pojazdach oraz na problemy dotyczące wymagań prawnych, ich interpretacji oraz możliwości ich sprawdzania w ruchu drogowym. Chodzi o to, aby przy coraz większej różnorodności oświetlenia występującego na pojazdach zapewnić bezpieczeństwo ruchu drogowego, zwłaszcza że coraz częściej zdarza się instalowanie niedozwolonego oświetlenia lub przerabianie go przez niefrasobliwych kierowców.

Szkolenie dla policji zostało zorganizowane w siedzibie ITS w ramach „Inicjatywy na rzecz dobrych świateł samochodowych”. Celem Inicjatywy jest połączenie wysiłków wszystkich podmiotów zainteresowanych bezpieczeństwem ruchu drogowego i działania zmierzające do tego, aby jazda w nocy była tak samo bezpieczna jak w dzień. Ważne jest budowanie świadomości i edukacja w zakresie prawidłowego używania świateł, dbałości o ich stan techniczny oraz dostosowanie techniki jazdy do widoczności, zwłaszcza teraz w okresie jesienno-zimowym. W ramach Inicjatywy zwracamy uwagę na:

- wymagania prawne,
- profesjonalne badania i kontrolę stanu oświetlenia,
- zasięg widoczności przy użyciu świateł,
- dostosowanie techniki jazdy do warunków i możliwości oświetlenia
- sposoby dbania o jakość oświetlenia,
- nowe systemy oświetlenia pojazdów.

Do Inicjatywy zapraszamy wszystkie zainteresowane instytucje i organizacje, a w szczególności:

- Ustawodawców i twórców prawa,
- Instytucje naukowo-badawcze,
- Policję i służby mundurowe,
- Służby odpowiedzialne za kontrolę stanu technicznego (serwisanci, diagności),
- Producentów i dystrybutorów pojazdów i ich oświetlenia,
- Ośrodki szkolenia kierowców,
- Organizacje pozarządowe,
- Dziennikarzy.

**Pamiętajmy! Dla bezpieczeństwa ważny jest stan wszystkich trzech elementów oświetlenia:
żarówek, lamp oraz ustawienia świateł.**

**Każdy ma coś do zrobienia w tym zakresie począwszy od kierowców, przez warsztaty i policję,
skończywszy na producentach i ustawodawcach.**

**Naszym celem jest skupienie sił i podejmowanie wielu systematycznych działań , a najprostsze
to popularyzacja wiedzy, jak właściwie zadbać o światła samochodu
oraz jak ich optymalnie używać.**

dr inż. Tomasz Targosiński

Centrum Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego
Instytut Transportu Samochodowego
ul. Jagiellońska 80, 03-301 Warszawa

+48 22 43 85 157

tomasz.targosinski@its.waw.pl

www.its.waw.pl

Mikołaj Krupiński

Rzecznik Prasowy
Instytut Transportu Samochodowego
ul. Jagiellońska 80, 03-301 Warszawa

+48 22 43 85 538

+48 604 931 310

mikolaj.krupinski@its.waw.pl

www.its.waw.pl

[facebook.com/instytut.transportu.samochodowego](https://www.facebook.com/instytut.transportu.samochodowego)